

Broj: UP1 03-1-37-5-148-9/24
Datum: 02.07.2024. godine

Na osnovu člana 40. stav (1) tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/06, 76/11 i 89/11) i člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/02, 102/09 i 72/17) rješavajući po službenoj dužnosti protiv Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine u predmetu obrade ličnih podataka građana Bosne i Hercegovine u svrhu dodjeljivanja elektronskog identiteta, te obrade ličnih podataka posjetilaca i zaposlenika putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, *donosi*:

RJEŠENJE

- I Zabranjuje se Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine da građanima Bosne i Hercegovine dodjeljuje elektronski identitet, bez zakonskog pravnog osnova.
- II Nalaže Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine da izbriše lične podatke građana Bosne i Hercegovine, koji su prikupljeni u fazi testiranja sistema elektronskog identiteta građana Bosne i Hercegovine.
- III Zabranjuje se Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine da vrši obradu biometrijskih podataka posjetilaca i da identifikaciju istih vrši korišćenjem i upoređivanjem sa biometrijskom fotografijom i drugim ličnim podacima koje su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.
- IV Nalaže se Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine da izbriše lične podatke posjetilaca koji su prikupljeni putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu.
- V Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine dužna je u roku od 15 dana od dana prijema Rješenja, pismeno obavijestiti Agenciju za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini o preduzetim mjerama na provođenju izrečenih zabrana, te dostaviti dokaze o izvršenju naloženih upravnih mjera.

Obrazloženje

I Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija), nakon zaprimljene prijave, pokrenula je postupak po službenoj dužnosti protiv Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: IDDEEA) u predmetu obrade ličnih podataka građana Bosne i Hercegovine u svrhu dodjeljivanja elektronskog identiteta, elektronskog potpisa i „potpisa u oblaku“ građana Bosne i Hercegovine, te obrade ličnih podataka posjetilaca i zaposlenika putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu.

Naime, Agenciji se obratila [redacted], delegat u Klubu Srba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine sa aktom broj: sl/24 od 15.04.2024. godine u kojem je navedeno da je na 14. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH postavila delegatsko pitanje vezano za prikupljanje ličnih podataka građana, uspostavi „E-identiteta“ i „potpisa u oblaku“. Na postavljena pitanja, dobila je odgovor od IDDEEA broj: 15-07-5-593/24 od

10.04.2024. godine, iz kojeg je evidentno da IDDEEA vrši nezakonitu obradu ličnih podataka građana. Kako je dalje navedeno, na prvo pitanje koje se odnosilo na osnov za prikupljanje ličnih podataka o adresi elektronske pošte građana putem internet prezentacije IDDEEA i pohranjivanje tih podataka, IDDEEA je odgovorila kontradiktorno, jer je prvo odgovorila da ne pohranjuje takve podatke u svojim evidencijama, a onda je navela da adresa elektronske pošte služi za dostavu određenih kodova korisnicima. S tim u vezi, zaključuje da IDDEEA pohranjuje adresu elektronske pošte građana koji joj služi za komunikaciju sa građanima. Osim toga, IDDEEA čak nije ni obrazložila u kom propisu je definisano da uopšte prikuplja takav lični podatak, te je jasno da ni nema pravni osnov za tu radnju. U aktu je dalje navedeno da prema Zakonu o IDDEEA, ista nije vlasnik podataka koje prikuplja. Ono što je dodatno problematično, jeste način indentifikacije građana, odnosno nezakonita obrada biometrijskih podataka. Prema navodima iz akta, u slučaju kada građanin nema obrazac LK-OI 2A (koji sadrži identifikacioni i aktivacioni broj za ličnu kartu), onda se samofotografiše putem portala IDDEEA. Zatim, IDDEEA nezakonito vrši biometrijsku provjeru kako bi „utvrdila identitet lica“ i onda aktivacioni broj dostavi na nepotvrđenu i nezakonito prikupljenu adresu elektronske pošte. U aktu se naglašava da je za aktivacioni broj za ličnu kartu, predviđeno da se lično uručuje od strane jedinog ovlašćenog nadležnog organa za izdavanje ličnih karata i da je propisima određeno kada se ovaj kod uručuje i u skladu sa odredbama Pravilnika o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima (član 4. stav (2)). S tim u vezi, zaključuje da IDDEEA grubo krši propise i neovlašćeno dostavlja kod na nepotvrđenu adresu. Prema navodima iz akta, IDDEEA je u svom odgovoru navela da sve podatke prikuplja i obrađuje jer je obavezna da pouzdano provjeri identitet kod izdavanja „digitalnog potpisa“. Takva nezakonita i neovlašćena identifikacija lica kroz zloupotrebu ličnih podataka i nezakonitu obradu ličnih podataka je izuzetno rizična. Naime, postavlja se pitanje šta ako se zloupotrijebi fotografija lica tako što drugo lice napravi fotografiju. Osim toga, naglašava se da je na strani 13 u poglavlju 1.3.2. Politike certifikacije koji je vezan za rad certifikacionog tijela IDDEEA i koji je obavezan da se usvoji, navedeno da je Ministarstvo unutrašnjih poslova registraciono tijelo koje potvrđuje identitet i identifikacione podatke fizičkih lica, na osnovu čega certifikaciono tijelo IDDEEA izdaje, obnavlja, opoziva i suspenduje certifikate. Dakle, IDDEEA u dokumentima koji su zvanično usvojeni navodi da nadležni organi vrše identifikaciju lica, a onda u praksi nezakonito vrši biometrijsku obradu podataka i vrši niz nezakonitih radnji koje mogu dovesti do potpune kompromitacije podataka o građanima za koje su odgovorni nadležni organi. IDDEEA na osnovu ovako izvršene identifikacije koja nije zakonita omogućava uvid u lične podatke, što znači da se ti podaci nezakonito čine dostupnim putem internet portala IDDEEA. U vezi sa pitanjem koje se odnosi na uspostavu „potpisa u oblaku“ i zakonitosti takvog potpisa, odgovor IDDEEA u potpunosti potvrđuje da nezakonitost njenog postupanja. Kako je dalje navedeno, IDDEEA je u odgovoru obrazlagala pravni osnov proistekao iz člana 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, kojim je propisano da je ista nadležna za digitalno potpisivanje u oblasti identifikacionih dokumenata, odnosno zadužena je za elektronske certifikate i elektronske potpise u vezi sa identifikacionim dokumentima, u skladu sa zakonom koji reguliše elektronski potpis, te iz člana 6. stav (6) Zakona o ličnoj karti državljana BiH, prema kojem se državljaninu BiH može izdati lična karta koja sadrži kvalifikovanu potvrdu IDDEEA kao nadležnog ovjerioca. U kvalifikovanoj potvrdi nalaze se podaci propisani Zakonom o elektronskom potpisu i podzakonskim propisima. Međutim, pitanje se odnosilo na „potpis u oblaku“ koji apsolutno nije digitalni certifikat koji se upisuje u ličnu kartu. IDDEEA je omogućila izdavanje digitalnog certifikata koji nije kvalifikovan i koji nema nikakvo zakonsko utemeljenje. Izdavanje takvih certifikata je nezakonito i može imati nesagledive posljedice po lične podatke građana. Nadalje, navedeno je da je IDDEEA u svom odgovoru navela da postoji zakonska obaveza za „E-identitet“, što apsolutno nije tačno, jer ne postoji bilo koji član zakona koji je propisao takvu obavezu, niti sama IDDEEA navodi pravni osnov za isto. Generalno, IDDEEA se poziva na Uredbu (EU) br. 910/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. jula 2014. godine o elektronskoj

identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ. Međutim, digitalni potpisi i certifiakti su u BiH propisani Zakonom o elektronskom potpisu, te je nejasno po kom osnovu IDDEEA obavlja radnje vezane za direktnu primjenu EU regulative u BiH.

Osim toga, u aktu je navedeno da je IDDEEA nabavila sistem putem kojeg je uspostavila biometrijske kontrole i pretrage posjetilaca i zaposlenih u pojedinim prostorijama, te da nezakonito pristupa i biometrijski obrađuje lične podatke koje prikupljaju nadležni organi.

Od Agencije se zahtijeva da izvrši inspekcijski nadzor i utvrdi zakonitost prikupljanja i obrade ličnih podataka vezanih za adresu elektronske pošte, zakonitosti obrade biometrijskih podataka i nepouzdanost preuzimanje slike, te biometrijske provjere u evidencijama nadležnih organa. Takođe, zahtijeva se da se utvrdi zakonitost izdavanja nekvalifikovanih digitalnih certifikata i „digitalnog potpisa u oblaku“, pri čemu taj digitalni potpis nije digitalni potpis koji je vezan za kvalifikovani digitalni certifikat koji bi trebao da se upisuje isključivo u ličnu kartu. U prilogu je dostavljena fco. Odgovora IDDEEA broj: 15-03-07-5-593/24 od 10.04.2024. godine.

U naprijed navedenom odgovoru IDDEEA na delegatsko pitanje, na strani 3. navedeno je sljedeće:

„Dalje, sa ponosom vas obavještavamo da je Agencija konačno implementirala dugoočekivanu uslugu e-Identitet. Zakonska obaveza za pružanje ove digitalne identifikacije građanima BiH uvedena je još davne 2012. godine, a građani je tek od ove godine mogu zaista i koristiti. E-identitet stvara temelj za online pristup određenom broju usluga vladinih institucija, što znači manje čekanja u redovima i fizičkih posjeta uredima. Na web stranici Agencije također postoji kratko uputstvo za registraciju na aplikaciju za e-Identitet. Iako je pokretanje ove usluge pozitivan korak, treba istaknuti zakašnjenje od 12 godina u odnosu na zakonske propise jer su u tom periodu građani dovedeni u zabludu jer nisu mogli koristiti e-usluge!!

Za registraciju korisnika potrebni su sljedeći podaci: unos broja važeće lične karte, matičnog broja i lozinke za pristup aplikaciji, te email na koji će sistem poslati potvrdu o registraciji u vidu registracijskog koda. Unosom registracijskog koda, dobijenog na email koji se korisnik registriira aktivira se korisnički nalog. Za prijavu u sistem treži se: unos broja lične karte i postavljene lozinke u prvom koraku, unos jednkrotnog koda za prijavu koji se šalje na registrovani email prilikom svakog pokušaja prijave na aplikaciju. Korištenje aplikacije omogućeno je za:

- Moduli za pregled registra novčanih kazni, provjera statusa zahtjeva i dokumenta registrovanih vozila su dostupni odmah nakon uspješne registracije i prijave.
- Modul za digitalno potpisivanje je dostupan tek nakon određenih aktivnosti koje korisnik mora preduzeti u aplikaciji.

Za podnošenje zahtjeva za digitalno potpisivanje potrebno je unijeti inicijalni pin kod dobijen na potvrdi o preuzimanju LK/OI (na potvrdi se ovaj pin kod naziva identifikacijski broj), unos pin koda koji korisnik želi koristiti prilikom digitalnog potpisivanja, popunjavanje captcha polja. Omogućena je funkcija ukoliko korisnik ne posjeduje potvrdu o preuzimanju LK, odnosno ne zna inicijalni pin kod može iskoristiti opciju provjeru biometrije lica, te otvaranjem ove forme uslikati svoje lice u krupnom planu i privremeno spasiti fotografiju u aplikaciji. Napominjemo da se fotografija koristi da se dobije PIN kod a ne za bilo koje druge potrebe, te da nema potrebe za istom ukoliko građanin posjeduje PIN koji je dobio u MUP-u prilikom preuzimanje lične karte. Klikom na tu fotografiju otvara se forma za početak provjere biometrije lica gdje korisnik dodatno mora popuniti ime roditelja (najčešće oca, zavisno kako je uneseno ime roditelja u evidencije), te tačnu adresu prebivališta (ulica i broj). Ukoliko su podaci ispravno uneseni i ustanovljeno pozitivno podudaranje biometrije lica korisnika, na registrovani email će korisnik dobiti inicijalni pin kod koji je potreban za podnošenje zahtjeva za udaljeni digitalni potpis. Dakle, u smislu autentifikacije korisnika tražen je niz podataka koji omogućavaju potvrđivanje identiteta korisnika i koji sa sigurnošću mogu potvrditi identitet osobe koja želi koristiti elektronske usluge. PIN kod koji služi za digitalno potpisivanje i snimke lica koje služe za biometrijsku identifikaciju, Agencija

nigdje trajno ne sprema. Takođe, prilikom registracije se koriste i podaci koji nisu na ličnoj karti, te se tako uz obavezno podudaranje sa ostalim podacima, omogućuje najveći nivo zaštite koji može da postoji. PIN kod za potpisivanje, dobijen na registrovani email, korisnik je dužan čuvati i ne dijeliti s drugim osobama...

U aktu od 07.05.2024. godine, je navela da IDDEEA nije odgovorila na postavljena pitanja ili je odgovoreno ono što nije ni pitano, te je od Ministarstva civilnih poslova zatražila dostavljanje pojašnjenja.

S ciljem utvrđivanja činjenica i okolnosti pod kojima IDDEEA vrši obradu ličnih podataka građana BiH u svrhu određivanja elektronskog identiteta, elektronskog potpisa i „potpisa u oblaku“, te obradu ličnih podataka posjetilaca i zaposlenika putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, inspektori Agencije su izvršili vanredni inspekcijski nadzor u IDDEEA. Inspekcijski nadzor je izvršen dana 22.05.2024. godine u prisustvu

lica zaposlenih u IDDEEA. O izvršenom inspekcijskom nadzoru sačinjen je Zapisnik broj: UP1 03-1-37-2-185-4/24, na čiju sadržinu nije bilo primjedbi, te je odgovornim licima u IDDEEA koja su prisustvovala nadzoru, uručen jedan primjerak. U Zapisniku je konstatovano sljedeće:

„Tačka 1.

Na pitanje inspektora o definiciji pojmova e-identitet, elektronski potpis i „potpis u oblaku“, Dražen Vujica izjavljuje sljedeće:

„E-identitet vežemo isključivo za elektronske certifikate koji služe za digitalno predstavljanje fizičkog lica koje ima ličnu kartu i kojem je taj certifikat dodjeljen.

Elektronski potpis predstavlja skup podataka u elektronskom obliku povezanih sa porukom koji služi kao potvrda autentičnosti te poruke i identifikacije potpisnika.

izjavljuje sljedeće:

„Potpis u oblaku“ je specijalni slučaj udaljenog serverskog potpisivanja gdje se resursi i sam digitalni potpis nalazi u oblaku kod treće strane.

izjavljuje sljedeće:

„IDDEEA nema implementiran sistem niti rješenje za izdavanje elektronskih certifikata za potpis u oblaku. Kao dokaz da se ne radi o potpisivanju u tzv. oblaku već da se certifikat za kvalifikovani elektronski potpis za udaljeno potpisivanje čuva na serverima IDDEEA, navodi dokument „Politika certifikacije“, str. 11. tačka 1.1., Tabela 1. “

Na pitanje kojim zakonskim propisom Bosne i Hercegovine i konkretno kojim članom tog zakona su definisani naprijed navedeni pojmovi, izjavljuje sljedeće:

„Navedeni pojmovi su definisani Zakonom o IDDEEA (član 2. istog) i Zakonom o elektronskom potpisu (član 3., 5. i 6. tog zakona). Pojam „potpisa u oblaku“ nije definisan tim zakonima i radi se o pogrešnoj interpretaciji i radi se o udaljenom digitalnom potpisivanju na serverima IDDEEA “

Na pitanje koja je razlika između elektronskog potpisa i potpisa u oblaku, izjavljuje sljedeće:

„Certifikat za elektronski potpis je fajl koji sadrži privatni ključ i certifikat, a „potpis u oblaku“ je u stvari udaljeno digitalno potpisivanje gdje je potpis skladišten na sigurnim hardverskim sredstvima IDDEEA “

Na pitanje šta podrazumijeva sistem, odnosno aplikacija e-identitet i „potpis u oblaku“, Admir Nušinović izjavljuje sljedeće:

„Podrazumijeva siguran način autentifikacije nosioca lične karte, a služi mu za digitalno predstavljanje i korišćenje elektronskih usluga, a udaljeno digitalno potpisivanje da se potpis da na takav način u PDF dokumentu. “

Na pitanje kojim zakonskim propisom i konkretno kojim članovima tog zakona je propisan pravni osnov za uspostavljanje e-identiteta i elektronskog potpisa, te kada je isti uspostavljen, izjavljuje sljedeće:

„Pravni osnov za uspostavljanje E-identiteta je Zakon o ličnoj karti državljana BiH Pravidnik o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima (član 4. stav (2)) („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/02, 102/12 i 41/14), iz čega proizilazi i potvrda o identifikacijom broju i aktivacijskom broju na obrascu LK/OI-2A koja čini sastavni dio ovog pravilnika. U potvrdi o identifikacijom broju jasno je propisano da za digitalno predstavljanje prilikom korišćenja usluge e-servisa stranka koristi identifikacioni broj.

Pravni osnov za uspostavljanje elektronskog potpisa je Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“ broj: 91/06).

Prema odredbi člana 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, IDDEEA je nadležna za digitalno potpisivanje u oblast identifikacionih dokumenata, odnosno zadužena je za elektronske certifikate i elektronske potpis e vezane za identifikaciona dokumenta u skladu sa zakonom kojim se reguliše elektronski potpis.

Elektronski identitet je digitalni certifikat u smislu člana 8. stav (6) Zakona o IDDEEA.“

Na pitanje koje radnje provodi IDDEEA u postupku određivanja e-identiteta i elektronskog potpisa, izjavljuje sljedeće:

„IDDEEA provodi sve faze u postupku određivanja e-identiteta i elektronskog potpisa.“

Na pitanje po kom pravnom osnovu IDDEEA provodi postupak određivanja e-identiteta i elektronskog potpisa, izjavljuje sljedeće:

„Zakon o IDDEEA, Zakon o elektronskom potpisu, Zakon o ličnoj karti državljana BiH i Pravidnik o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima (član 4. stav (2)) („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/02, 102/12 i 41/14), Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“ broj: 91/06).“

Na pitanje na koji način i po kojim fazama se određuje e-identitet, izjavljuje sljedeće:

„Inicijalno e-identitet građanina počinje izdavanjem potvrde LK/OI-2A na kojoj se nalazi identifikacioni broj. Prema ovim pravilima aktivacija i upute o korišćenju identifikacionog broja se nalaze na web stranici IDDEEA, koja je nadležna za uspostavu sistema digitalnog predstavljanja i načina korišćenja istih. Sljedeća faza je razvijeno web rješenje IDDEEA prema kome se nosilac treba registrovati na web stranici unošenjem ličnih podataka.“

Na pitanje koji lični podaci su potrebni za registraciju i određivanje e-identiteta, odnosno koji lični podaci se obrađuju u tom postupku, izjavljuje sljedeće:

„U testnoj fazi se obrađuju sljedeći lični podaci: jedinstveni matični broj, broj lične karte, lozinka, ime roditelja, ulica i kućni broj, e-mail i broj mobilnog telefona koji se unosi opciono.“

Na pitanje po kom pravnom osnovu u svrhu registracije i određivanja e-identiteta, IDDEEA obrađuje naprijed navedene lične podatke, a naročito jedinstveni matični broj građana, izjavljuje sljedeće:

„Radi se o testnoj fazi. Pravni osnov je Član 8. stav (1) tačka d) Zakona o elektronskom potpisu, član 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, član 6. stav (6) Zakona o ličnoj karti državljana BiH, Pravidnik o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima. Kada je u pitanju jedinstveni matični broj isti se neće obrađivati od trenutka kada IDDEEA zvanično počne izdavati digitalne certifikate sa kvalifikovanom potvrdom.“

Na pitanje na koji način i po kojim fazama se određuje elektronski potpis, izjavljuje sljedeće:

„U procesu registracije za e-identitet, nakon unosa naprijed navedenih ličnih podataka, sistem šalje e-mail sa verifikacijskom kodom koji služi za aktiviranje registracije. Nakon toga moguće je izvršiti pristup aplikaciji e-identitet. Taj pristup se vrši dvofaktorskom autentifikacijom. Prvi faktor je broj lične karte (user name) i unesena lozinka, a drugi faktor je jednokratni kod poslat na e-mail.

Na pitanje koji lični podaci su potrebni za registraciju i određivanja elektronskog potpisa, odnosno koji lični podaci se obrađuju u tom postupku, izjavljuje sljedeće:

„U tesnoj fazi koja je privremena obrađuju se biometrija lica, fotografija lica, ulica i kućni broj, te ime roditelja. Testna faza nema pravnih posljedica i u kojoj su građanima date mogućnosti i načini na koje se mogu.

naglašava da se radi o testnoj fazi, te da će nakon toga IDDEEA donijeti odluku o uspostavi sistema izdavanja kvalifikovanih potvrda u skladu da politikama certifikacije izvještaja o internim auditima i potvrdi o usklađenih sistema Ministarstva komunikacija i transporta BiH kao nadležnog tijela za akreditaciju, nadzor i evidenciju ovjerilaca.“

U prilog Zapisnika predata je fco. akta IDDEEA broj: 15-02-07-5-807/2023 od 24.01.2024. godine (**PRIOLOG BR. 1**).

Na pitanje po kom pravnom osnovu u svrhu određivanja elektronskog potpisa, IDDEEA obrađuje naprijed navedene lične podatke, a naročito biometrijsku fotografiju lica izjavljuje sljedeće:

„Član 8. stav (1) tačka d) Zakona o elektronskom potpisu.“

U vezi sa „potpisom u oblaku“ izjavljuje sljedeće:

„U IDDEEA ne postoji implemetnirano rješenje za tzv. potpis u oblaku. IDDEEA isključivo ima uspostavljene sisteme za izdavanje elektronskog potpisa zasnovanih na kvalifikovanoj potvrdi i koji mogu biti formirani upotrebom tehničkih sredstava i postupaka u skladu sa sigurnosnim zahtjevima Zakona o elektronskom potpisu i podzakonskih akata donesenih na osnovu tog zakona i to Pravilnik o evidenciji ovjerilaca, Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje kvalifikovanih potvrda, Pravilnik o mjerama i postupcima upotrebe i zaštite elektronskog potpisa, sredstava za formiranje elektronskog potpisa i sistema certifikacije, a koje je donio Savjet Ministara BiH. Pojam potpisa u oblaku se ne može dovesti u vezi sa udaljenim elektronskim potpisivanjem.

Podaci iz elektronskog potpisa se ne koriste za udaljeno digitalno potpisivanje.

Pojašnjava da se koriste pristupni kodovi koje nosilac elektronskog certifikata (fizičko lice kojem je dodjeljen elektronski potpis), nakon što to lice podnese zahtjev u registracionom tijelu, zaključiti ugovor o korištenju za digitalno potpisivanje i nakon što se upozna sa svim procedurama sigurnog korištenja digitalnog certifikata. Podaci sadržani na identifikacionom dokumentu (ime, prezime, adresa prebivališta, broj ličnog dokumenta i naziv organa koji je izdao dokument) se obrađuju u svrhu izdavanja certifikata za udaljeno digitalno potpisivanje.

Pravni osnov za obradu naprijed navedenih ličnih podataka je Zakon o elektronskom potpisu (član 8. stav (1) tačka d)) i član 16. Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje kvalifikovanih potvrda. Obzirom da se radi o testnoj fazi, u trenutku vršenja ovog nadzora ne izdaje certifikate sa kvalifikovanom potvrdom za udaljeno digitalno potpisivanje.“

Na pitanje šta podrazumijeva kvalifikovana potvrda za udaljeno digitalno potpisivanje u odnosu na kvalifikovanu potvrdu u smislu Zakona o ličnoj karti državljanina BiH i Zakona o elektronskom potpisu, izjavljuje sljedeće:

„Na osnovu člana 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, IDDEEA je nadležna za digitalno potpisivanje u oblasti identifikacionih dokumenata, odnosno zadužena je za elektronske certifikate i elektronske potpise vezano za identifikaciona dokumenta, u skladu sa zakonom kojim se reguliše elektronski potpis. Odredbom člana 6. stav (6) Zakona o ličnoj karti državljanina BiH, državljaninu se može na zahtjev izdati lična karta koja sadrži kvalifikovanu potvrdu kao nadležnog ovjerioca. U kvalifikovanoj potvrdi nalaze se podaci propisani Zakonom o elektronskom potpisu. Članom 6.

Zakona o elektronskom potpisu propisano je šta mora minimalno sadržavati kvalifikovana potvrda. Struktura oba certifikata je ista, i sadrži iste podatke, tj. ime, prezime, broj ličnog dokumenta, naziv organa koji ga je izdao i ostale podatke iz člana 6. Zakona o elektronskom potpisu). Prema audit reportu OSV eIDAS 580-2024 od 30.04.2024. godine, sačinjenom od strane SIQ Ljubljana, Republika Slovenija kao certifikacijskog tijela za usklađenost sa članom 14. Zakona o elektronskom potpisu, i potvrde o usklađenosti dokumentacije ovjerioca IDDEEA izdate od strane Ministarstva komunikacija i prometa BiH, broj: 10-29-12-131-3/24 od 09.05.2024. godine, utvrđeno je da su audit report i dokumenti koji se odnose na praktična pravila pružanja usluge ovjeravanja u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu.“

izjavljuje sljedeće:

„Htio bih da naglasim da u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu, tačnije članom 20. tog zakona, je eksplicitno i nedvosmisleno određen nadzorni organ – Ured za nadzor i akreditaciju ovjerioca koji je isključivo ovlašten za vršenje inspekcijskog nadzora, odnosno u svim slučajevima navedenim u članu 20. stav (2) Zakona o elektronskom potpisu, a posebno u ovom slučaju naglašavam tačke a), b), c) i d) navedenog stava. Shodno tome, smatramo da je Potvrda o usklađenosti od Ministarstva komunikacija i prometa BiH broj gore navedeni potvrdila da IDDEEA na zakonit način izdaje kvalificirane elektronske potvrde, mislim na one u ličnoj karti (koji se još ne izdaju) i na elektronski certifikat za kvalifikovani elektronski potpis za udaljeno potpisivanje. U vezi navedenog, kao i odredbi Zakona o upravnom postupku, kojim se propisuje da svaki organ je po službenoj dužnosti u obavezi u toku cijelog postupka pazi na svoju nadležnost, molimo da prethodno navedeno imate u vidu“.

U prilog zapisnika su predate kopije Potvrde o usklađenosti dokumentacije ovjerioca IDDEEA izdate od strane Ministarstva komunikacija i prometa BiH, broj: 10-29-12-131-3/24 od 09.05.2024. godine i audit reportu OSV eIDAS 580-2024 od 30.04.2024. godine, sačinjenom od strane SIQ Ljubljana, Republika Slovenija (PRILOG BR. 2.).

Na pitanje kako se vrši potvrđivanje e-identiteta i dodjela elektronskog potpisa i koje evidencije ličnih podataka se koriste za tu svrhu, izjavljuje sljedeće:

„Trenutno se identitet registrovanog korisnika utvrđuje na dva moguća načina, i to unosom identifikacionog broja sa obrasca LK/OI-2A. drugi način je prepoznavanjem biometrije lica uz unos sljedećih podataka: ulica i kućni broj prebivališta te ime roditelja. Podaci se upoređuju sa podacima iz evidencije prebivališta i boravišta i evidencije ličnih karata.“

Na pitanje po kom pravnom osnovu IDDEEA pristupa i koristi podatke iz naprijed navedenih evidencija, izjavljuje sljedeće:

„Kao što je naprijed navedeno, radi se o testnoj fazi. Pravni osnov je Član 8. stav (1) tačka d) Zakona o elektronskom potpisu, član 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, član 6. stav (6) Zakona o ličnoj karti državljana BiH, Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima. Nakon što se završi testna faza, svi nosioci ličnih podataka koji su se registrovali u toj fazi neće moći da koriste e-identitet i elektronski potpis. Također, svi oni će putem web stranice IDDEEA biti obavješteni da dođu u registracione urede IDDEEA i ponesu ličnu kartu, kako bi se prilikom podnošenja zahtjeva za elektronski potpis, izvršila njihova identifikacija na licu mjesta, zaključio ugovor i dobili korisnički podaci.“

Na pitanje kojim zakonom je propisana nadležnost IDDEEA za vršenje identifikacije lica koja apliciraju za određivanje e-identiteta i dodjelu elektronskog potpisa, izjavljuje sljedeće:

„Zakon o elektronskom potpisu, član 8. stav (1) tačka d).“

Na pitanje koliko je obrada ličnih podataka (JMB, broj iskaznice, adresa prebivališta, ime roditelja i biometrija lica) na navedeni način nuždana za utvrđivanje identiteta lica koje aplicira za e-identitet i elektronski potpis, |

izjavljuje sljedeće:

„Imajući u obziru da je u toku testna faza i način na koji se vrši poređenje ličnih podataka zajedno sa biometrijskim podatkom lica, smatramo da je u pitanju vrlo pouzdana metoda. Tome u prilog govori da do sada, u testnoj fazi nisu dobivena saznanja da je kreiran tzv. lažni identitet.“

Na pitanje da li je IDDEEA donijela dokument „Politika certifikacije“, |
izjavljuje sljedeće:

„IDDEEA je shodno odredbama Zakona o elektronskom potpisu i podzakonskih akata donesenih na osnovu tog zakona, donijela dokument „Politika certifikacije“, koja se odnosi na praktična pravila pružanja usluge ovjeravanja ovjerioca IDDEEA (CPS). Ovaj dokument je IDDEEA poslala nadležnom organu za akreditaciju i reviziju, te je isti nakon okončanja postupka pregleda, potvrdio da je isti u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu.“

U prilog zapisnika je predat dokument „Politika certifikacije“ i čini njegov sastavni dio (PRILOG BR. 3.).

Na pitanje koje tehničke i organizacione mjere je IDDEEA poduzela u svrhu zaštite ličnih podataka osoba koje apliciraju za e-identitet, te dodjelu elektronskog potpisa, |
izjavljuje sljedeće:

„IDDEEA provodi tehničke i organizacione mjere propisane članom 14. Zakona o elektronskom potpisu i članom 18. istog zakona, kao i mjere koje su propisane Politikom certifikacije Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH.“

Na pitanje gdje se čuvaju prikupljeni podaci o e-identitetu, te elektronskom potpisu, |
izjavljuje sljedeće:

„Biometrijski podaci, podaci koji služe kao dodatna provjera prilikom registracije (ime roditelja, ulica i kućni broj) ili podnošenja zahtjeva za udaljeni digitalni potpis (ime roditelja, ulica i kućni broj i eventualno identifikacioni broj sa LK/OI-2A a koji se čuva u evidenciji ličnih karata) se ne čuvaju, kao i PIN kodovi koji služe za korištenje udaljenog digitalnog potpisa. Za registraciju e-Identiteta se čuva e-mail adresa, broj telefona, JMB, broj lične karte, važnost lične karte, datum kreiranja, te lozinka koja nije vidljiva IDDEEA.“

Ostali podaci koji se obrađuju u postupku, ali se ne čuvaju, se zadržavaju samo tokom procesiranja koje traje manje od sekunde, te nakon odgovora sistema se automatski brišu iz radne memorije.“

U procesu podnošenja zahtjeva za udaljeni elektronski potpis, nakon što se odobri, IDDEEA čuva podatke o BIO ID, skoru, datumu kreiranja, korisniku koji je kreirao (broj lične karte), detalji koji se sastoje od BIO ID i skora, te procenat tačnosti podudaranja biometrijske fotografije lica sa fotografijom u evidenciji o ličnim kartama državljana BiH. Podaci se čuvaju u posebnoj bazi podataka.“

Na upit inspektora šta predstavlja podatak o BIO ID, |

izjavljuje sljedeće:

„BIO ID označava ID sloga u kojem su upisani biometrijski podaci osobe prikupljeni tokom podnošenja zahtjeva za biometrijske dokumente kod nadležnog organa i predstavlja broјčanu oznaku.“

Na pitanje o vremenskom roku čuvanja podataka prikupljenih za e-identitet, elektronski potpis, |
izjavljuje sljedeće:

„Podaci se čuvaju u testnoj fazi, te će se nakon njenog završetka trajno izbrisati.“

izjavljuje sljedeće:

„IDDEEA je po članu 36. stav (2) tačka h) Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje kvalifikovanih potvrda dužna da osigura trajno čuvanje svih relevantnih pa i ličnih podataka, počev od trenutka izdavanja zvaničnih kvalifikovanih potvrda.“

Na pitanje kako dokazuje tačnost i autentičnost podataka koji su korišteni za registraciju e-identiteta i dodjelu elektronskog potpisa, ako se podatke, izjavljuje sljedeće:

„Prema operativnim pravilima za upravljanje certifikatima pružalac usluge povjerenja ili korisnik certifikata dužan je odmah po saznanju prijaviti da su na certifikatu korišćeni netačni podaci. IDDEEA ima uspostavljene mehanizme da se takva certifikat odmah suspenduje a nakon toga i da se izvrši opoziv certifikata.“

Na pitanje da li se podaci prikupljeni za e-identitet i elektronski potpis iznose iz Bosne i Hercegovine, izjavljuje sljedeće:

„Podaci se ne iznose iz Bosne i Hercegovine.“

Tačka 2.

Na pitanje da li IDDEEA vrši obradu ličnih podataka posjetilaca i zaposlenika putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, izjavljuje sljedeće:

„Vrši se obrada ličnih podataka posjetilaca na dobrovoljnoj bazi.“

Na pitanje u koju svrhu se vrši obrada ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, izjavljuje sljedeće:

„U skladu sa članom 2. Instrukcije o obradi biometrijskih podataka posjetilaca u Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, svrha obrade podataka vezana je isključivo za utvrđivanje identiteta posjetilaca odnosno registracije podataka o ulasku i izlasku a koristi se isključivo radi zaštite i sigurnosti zaposlenih u IDDEEA i ostalih lica koji se nađu u prostorijama u sjedištu IDDEEA, a posebno radi kontrole ulazaka i izlazaka iz službenih prostorija i ostali prostorija u cilju smanjenja rizika i povećanja zaštite i sigurnosti korisnika, zaposlenih i svih drugih osoba koje se nađu u prostorijama sjedišta IDDEEA. Pored svrhe verifikacija digitalnog identiteta posjetilaca se uspostavlja koristi se za sprječavanje, onemogućavanje mogućih opasnosti od neovlašćenih fizičkih ulazaka uključujući neovlašćene pristupe osiguranim prostorima i IT infrastrukturi, te sprječavanje, otkrivanje i istraživanje slučajeva krađe uništenja i oštećenja opreme ili imovine u vlasništvu IDDEEA.“

Na pitanje koja vrsta podataka se obrađuju, izjavljuje sljedeće:

„Kada se radi o ručnom unosu podataka u sistem za kontrolu ulaza u službene prostorije, obrađuju se podaci o imenu i prezimenu lica koje ulazi u prostorije IDDEEA. Kada se radi o biometrijskoj kontroli obrađuju se fotografija. U oba slučaj obrađuje se potpis lica koje ulazi ali ne potpis iz lične karte.“

Na pitanje iz koje evidencije se upoređuju naprijed navedeni podaci radi utvrđivanja identiteta posjetilaca, izjavljuje sljedeće:

„Kada se radi o ručnom unosu ne vrši se nikakvo upoređivanje podataka sa drugim evidencijama. Kada se radi o biometrijskoj kontroli, vrši se poređenje sa podacima iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH.“

Na pitanje po kom pravnom osnovu u naprijed navedenu svrhu IDDEEA koristi podatke iz Evidencije o ličnim kartama radi utvrđivanja identiteta posjetilaca putem biometrijske kontrole,

izjavljuje sljedeće:

„U skladu sa obavezama iz člana 23. stav (1) tačka a) Zakona o IDDEEA i Pravilnika o mjerama zaštite podataka i evidencija kao i odgovornosti u vezi sa zaštitom službene tajne u IDDEEA, IDDEEA je donijela Instrukciju o obradi biometrijskih podataka posjetilaca u Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine.“

U međuvremenu, dostavila je akt broj: 06/3-07-4-1064/24 od 29.05.2024. godine u kojem je navedeno da IDDEEA na delegatsko pitanje i dopunu istog, nije dostavila odgovore koji bi ukazali na postojanje bilo kakvog pravnog osnova za aktivnosti koje vrši vezano za uspostavu elektronskog identiteta, potpisa na daljinu ili potpisa u oblaku, niti je dostavila

informaciju o pravnom osnovu za prikupljanje adrese elektronske pošte od građana putem njene zvanične internet stranice. Nadalje, navedeno je sljedeće:

„Iz dostavljenog odgovora nije naveden niti jedan propis koji definiše pojam „BiH e identiteta“ odnosno „e identiteta“ uopšte. Date su opšte definicije iz zakona, tehnička obrazloženja vezana za infrastrukturu javnog ključa i dostavljen je dokument „Potvrda o usklađenosti dokumentacije ovjeritelja IDDEEA“ koji je IDDEEA-i dostavljen od strane Ministarstva komunikacija i transporta BiH datirana na 9.5.2024. godine.

U prilogu ove Potvrde o usklađenosti je dokument „Audit report OSV eIDAS 580-2024“ pravnog lica „The SIQ“ iz Republike Slovenije kojim se navodi potvrda usklađenosti sa Uredbom o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu broj 910/14 i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ (u daljem tekstu: eIDAS).

S tim u vezi, naglašavamo da je, sa jedne strane Ministarstvo komunikacija i transporta BiH pomenutim aktom broj 10-29-12-131-3/24 od 9.5.2024. godine grubo prekršilo Zakon o elektronskom potpisu BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 91/06), a sa druge strane IDDEEA nije odgovorila na pitanje koje se odnosi na „potpis u oblaku“, nego je obrazlagala pravni osnov za izdavanje digitalnih certifikata, što nije ni sporio niti pitao.

Naime, u članu 14. stav (5) i (6) kao i u članu 15. stav (3) Zakona o elektronskom potpisu (Službeni glasnik BiH“, broj 91/06) se jasno navodi obaveza vezana za tehnička sredstva i postupke koji moraju da budu usaglašena sa Direktivom 1999/93/EZ iz 1999. godine.

Aktom broj 10-29-12-131-3/24 od 9.5.2024. godine Ministarstvo komunikacija i transporta BiH navodi Usaglašenost IDDEEA sa Zakonom o elektronskim potpisom (nenavodeći bilo koji član) koji je važeći u Bosni i Hercegovini, međutim, uz navedeni akt priložen je dokument „Audit report OSV eIDAS 580-2024“ pravnog lica „THE SIQ“ iz Republike Slovenije u kom se navodi potvrda o usklađenosti sa Uredbom o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu broj 910/14 i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ.

S tim u vezi, molim vas da se izvrši inspekcijski nadzor u Ministarstvu komunikacija i transporta, jer postoji osnovana sumnja da ovo Ministarstvo nezakonito vrši Procjene usklađenosti i akredituje tijela koja kasnije obrađuju lične podatke, jer se odredbe važećeg Zakona o elektronskom potpisu referišu na Direktivu 1999/93/EZ iz 1999. godine, a ovo Ministarstvo svojim Aktom o usaglašenosti prilaže dokument koji se referiše na Uredbu o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu broj 910/14 i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ.“

Dalje je navedeno da IDDEEA nema zakonski osnov da izdaje „potpise u oblaku“ ili „udaljene potpise“, već da je jedino zakonski ovlašćena da izdaje kvalifikovane digitalne potpise u ličnoj karti i to u isključivoj saradnji sa nadležnim ministarstvima unutrašnjih poslova. Nadalje, Zakon o elektronskom potpisu ne poznaje termine „udaljenog potpisa“ ili „potpisa u oblaku“, pa čak i da poznaje IDDEEA ima pravo da upisuje digitalni certifikat samo u isključivo u ličnu kartu. S tim u vezi navedeno je sljedeće:

„Zakon o elektronskom potpisu BiH je usklađen sa EU Direktivom 93/1999. Shodno ovoj Direktivi, kod uspostave infrastrukture javnog ključa se podrazumijeva da se privatni ključ isključivo predaje direktno vlasniku ključa i vlasnik ključa (šifre) kod sebe drži ovaj ključ (kartica, token ili bilo koji drugi medij). Kasnija regulativa koja je usvajana od strane EU prepoznaje mogućnost čuvanja ključa na daljinu i definiše precizne uslove kako da se taj ključ čuva da se ne zloupotrijebi. Međutim, takvi instituti nisu regulisani Zakonom BiH iz 2006. godine i ne postoji zakonska osnova u BiH da se izdaje „potpis na daljinu“ ili „potpis u oblaku“.

U prilogu su dostavljene fco. akta Ministarstva civilnih poslova broj: 06-07-10-1523/24 od 21.05.2024. godine, akata IDDEEA broj: 15-03-07-5-593/2024 od 17.05.2024. godine i broj: 15-03-07-5-593/24 od 21.05.2024 godine, akta Ministarstva komunikacija i transporta BiH broj: 10-29-12-131-3/24 od 09.05.2024. godine, akta Audit report OSV eIDAS 580-2024, te fco. delegatskog pitanja od 07.05.2024. godine.

IDDEEA je aktom broj: 15-03-30-15-903/2024 od 03.06.2024. godine, obavijestila Agenciju da je testna faza predviđena za testiranje sistema elektronskog identiteta završena zaključno sa 31.05.2024. godine, te da je o tome IDDEEA obavijestila sve korisnike i širu javnost putem web stranice.

U toku postupka, Agencija je više puta pristupila na službenu internet stranicu IDDEEA www.iddeea.gov.ba, dok je prilikom pristupanja od 10.06.2024. godine, izvršeno štampanje rezultata pretrage koji su objavljeni u rubrici „BiH e-identitet“, uključujući i „Uputstvo za registraciju na BiH e-Identitet“, o čemu je sačinjena Službena zabilješka broj: UP1 03-1-37-5-148-7/24 DGL.

Prilikom pristupa od 13.06.2024. godine, odštampan je dokument „Politika sertifikacije Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), Pravila o elektronskom potpisu koja je utvrdila IDDEEA kao ovlašćeno tijelo za pružanje usluga od povjerenja, Verzija 1.0 od 20.09.2021. godine“, koji je objavljen na linku <https://www.iddeea.gov.ba/wp-content/uploads/2024/02/Politika-sertifikacije-BA.pdf>, o čemu je sačinjena službena zabilješka broj: UP1 03-1-37-5-148-8/24 ZL.

Agencija je u provedenom postupku utvrdila sljedeće:

IDDEEA je na internet stranici www.iddeea.gov.ba uspostavila sistem elektronskog identiteta građana Bosne i Hercegovine koji sadrži elektronske servise Moje kazne, Moji zahtjevi za lične dokumente, Moja vozila i servis za udaljeno elektronsko potpisivanje, a koji sistem je bio u testnoj fazi u periodu od 29.01.2024. godine do 01.06.2024. godine.

IDDEEA je u postupku registracije građana na elektronski identitet u testnoj fazi, obrađivala njihov jedinstveni matični broj, broj važeće lične karte, lozinku, ime roditelja, adresu prebivališta, adresu elektronske pošte i opcionalno broj mobilnog telefona, a kojim građanima su nakon uspješne registracije dostupni servisi za pregled registra novčanih kazni, provjeru statusa zahtjeva i dokumenata, te registrovanih vozila.

IDDEEA je za dodjeljivanje građanima potvrde za udaljeno elektronsko potpisivanje u okviru sistema elektronskog identiteta, obrađivala njihov identifikacioni broj sa potvrde LK/OI-2A, a ukoliko građanin ne posjeduje navedenu potvrdu, obrađivala je ime roditelja, adresu prebivališta, te vršila provjeru biometrije lica upoređivanjem fotografije napravljene u aplikaciji IDDEEA sa biometrijskim fotografijama iz Evidencije o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.

IDDEEA vrši obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, na način da identifikaciju istih vrši upoređivanjem sa biometrijskom fotografijom, odnosno sa ličnim podacima koje su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.

Prijava je osnovana.

II Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon) predstavlja osnovnu legislativu koja neposredno određuje obradu ličnih podataka. Shodno članu 1. Zakona, njegov osnovni cilj je da svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, osigura zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a naročito pravo na privatnost i zaštitu podataka u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose.

U skladu sa članom 3. Zakona:

- lični podaci znače bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičko lice koje je identifikovano ili se može utvrditi identitet lica,

- posebne kategorije podataka su svi lični podaci koji otkrivaju:

a) rasno porijeklo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost, ili članstvo u sindikatima, religijsko, filozofsko ili drugo uvjerenje, zdravstveno stanje, genetski kod, seksualni život;

b) krivične presude;

c) biometrijske podatke,

- *nosilac podataka* je fizičko lice čiji se identitet može ustanoviti ili identifikovati, neposredno ili posredno, naročito na osnovu jedinstvenog matičnog broja te jednog ili više faktora karakterističnih za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog lica,

- *obrada ličnih podataka* podrazumijeva bilo koju radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unos, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, savjetovanje, korišćenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje,

- *kontrolor* je svaki javni organ, fizičko ili pravno lice, agencija ili drugi organ koji samostalno ili s drugim vodi, obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade ličnih podataka na osnovu zakona ili propisa.

Shodno definicijama, IDDEEA je kontrolor koji je na internet stranici www.iddeea.gov.ba uspostavio sistem elektronskog identiteta građana BiH u okviru kojeg je u testnoj fazi obrađivao jedinstveni matični broj, broj važeće lične karte, lozinku, ime roditelja, adresu prebivališta, adresu elektronske pošte i broj mobilnog telefona građana, te obrađivao biometriju lica upoređivanjem fotografije napravljene u aplikaciji IDDEEA sa biometrijskim fotografijama iz Evidencije o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.

Takođe, IDDEEA je kontrolor koji obrađuje lične podatke posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, čiju identifikaciju vrši upoređivanjem sa biometrijskom fotografijom, odnosno sa ličnim podacima koje su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.

Prema članu 4. Zakona kontrolor je obavezan da:

a) lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način;

b) lične podatke koje prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe ne obrađuje na bilo koji način koji nije u skladu s tom svrhom;

c) obrađuje lične podatke samo u mjeri i obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha;

d) obrađuje samo autentične i tačne lične podatke, te da ih ažurira kada je to potrebno;

e) lične podatke koji su netačni i nepotpuni, s obzirom na svrhu zbog koje su prikupljeni ili se dalje obrađuju, izbriše ili ispravi;

f) obrađuje lične podatke samo u vremenskom periodu koji je neophodan da bi se ispunila svrha za koju su podaci prikupljeni;

g) lične podatke čuva u obliku koji dozvoljava da se nosioci podataka identifikuju ne duže no što je to potrebno za svrhu u koju se podaci prikupljaju ili dalje obrađuju;

h) obezbijedi da se lični podaci koji su prikupljeni u različite svrhe ne objedinjuju ili kombinuju."

Princip pravičnosti i zakonitosti podrazumijeva obradu ličnih podataka na osnovu saglasnosti nosioca podataka u smislu člana 5. Zakona ili da se obrada vrši bez saglasnosti ukoliko je ispunjen jedan od uslova propisanih u članu 6. Zakona.

S obzirom da IDDEEA organ javne uprave, saglasnost nosioca podataka za obradu ličnih podataka kao u predmetnom slučaju nije primjenjiva, već je relevantan član 6. Zakona.

U članu 6. stav (1) tačka a) Zakona, određeno je da kontrolor može obrađivati lične podatke bez saglasnosti nosioca podataka: „*ako vrši obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom*“.

Nadalje, Zakonom je propisano da podaci koji otkrivaju biometrijske podatke spadaju u posebne kategorije ličnih podataka.

Članom 9. stav (1) Zakona, zabranjena je obrada posebnih kategorija ličnih podataka, osim izuzetaka propisanih u stavu (2) istog člana Zakona. Primjenjiv osnov za obradu biometrijskih podataka kao u predmetnom slučaju, propisan je u članu 9. stav (2) tačka g) prema kojem je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena ako: „je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. U ovim slučajevima zakon mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnim mehanizmima zaštite“.

U skladu sa principom pravičnosti i zakonitosti relevantni propisi u ovoj pravnoj stvari su:

- Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“ broj: 91/06),
- Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 i 18/12, u daljem tekstu Zakon o ličnoj karti),
- Zakon o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 56/08, u daljem tekstu: Zakon o IDDEEA).

Zakonom o elektronskom potpisu uređuju se osnove formiranja i upotrebe elektronskog potpisa i pružanja usluga u vezi s elektronskim potpisom i ovjeravanjem, kojim su u članu 3. data značenja pojedinih izraza i to:

„Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu znače:

- a) **elektronski potpis** su podaci u elektronskom obliku koji prate druge podatke u elektronskom obliku ili su s njima logički povezani i omogućavaju utvrđivanje identiteta potpisnika;
- b) **potpisnik** je fizičko lice kojem su dodijeljeni podaci za formiranje potpisa i odgovarajući podaci za provjeru potpisa i kojem je, u njegovo ili u ime trećeg lica, formiran elektronski potpis, ili ovjerilac koji koristi potvrdu za pružanje usluga u vezi s elektronskim potpisom ili ovjeravanjem;
- c) **siguran elektronski potpis** je elektronski potpis koji je:
 - 1) dodijeljen isključivo potpisniku;
 - 2) omogućava identificiranje potpisnika,
 - 3) formiran upotrebom sredstava koja su u potpunosti pod kontrolom potpisnika,
 - 4) povezan s podacima na koje se odnosi tako da se može utvrditi svaka naknadna promjena tih podataka,
 - 5) zasnovan na kvalifikovanoj potvrdi i formiran upotrebom tehničkih sredstava i postupaka koji su u skladu sa sigurnosnim zahtjevima ovog Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa;
- d) **podaci za formiranje potpisa** su jedinstveni podaci kao što su šifre ili posebni šifrirani ključevi koje potpisnik koristi za formiranje elektronskog potpisa;
- e) **sredstva za formiranje potpisa** su software ili hardware koji se koristi za obradu podataka za formiranje potpisa;
- f) **podaci za provjeru potpisa** su jedinstveni podaci kao što su šifre ili posebni šifrirani ključevi koji se koriste za provjeru elektronskog potpisa;
- g) **sredstva za provjeru potpisa** su software ili hardware koji se koristi za provjeru elektronskog potpisa;
- h) **potvrda** je elektronska potvrda, s podacima za provjeru potpisa koji su dodijeljeni određenom licu čiji je identitet utvrđen;
- i) **kvalifikovana potvrda** je potvrda koja sadrži podatke iz člana 6. ovog Zakona i koju je izdao ovjerilac koji zadovoljava odredbe člana 8. ovog Zakona;
- j) **ovjerilac** je fizičko ili pravno lice koje izdaje potvrde ili vremenski pečat ili obavlja druge usluge u vezi s elektronskim potpisom i ovjeravanjem;
- k) **usluge u vezi s elektronskim potpisom i ovjeravanjem** su stavljanje na raspolaganje proizvoda i postupaka povezanih s elektronskim potpisom, izdavanje, obnavljanje i upravljanje potvdama,

registar potvrda, pružanje usluga opoziva, vremenskog pečata, kao i računarske i savjetodavne usluge u vezi s elektronskim potpisom;

l) **vremenski pečat** je elektronski potpisana potvrda ovjerioca koja potvrđuje da su određeni podaci bili prisutni u elektronskom dokumentu, u određenom momentu;

m) **proizvod** je software ili hardware čije se specifične komponente koriste za formiranje ili provjeru elektronskog potpisa ili koje ovjerilac koristi za pružanje usluga u vezi s elektronskim potpisom i potvrdama;

n) **kompromitovanje** je narušavanje sigurnosnih mjera ili sigurnosne tehnike, pri kojem ovjerilac ne može zadržati osnovni zahtijevani nivo sigurnosti.“

Nadalje, u članu 4. istog zakona propisano je da se u pravnom i poslovnom prometu mogu koristiti elektronski potpisi formirani postupcima različitih nivoa sigurnosti i zasnovani na potvrdama različitih klasa, te da se pravno djelovanje elektronskog potpisa i njegova upotreba kao dokaznog sredstva ne može isključiti zbog činjenice da je elektronski potpis dostupan jedino u elektronskoj formi ili zbog toga što nije zasnovan na kvalifikovanoj potvrdi ili kvalifikovanoj potvrdi akreditovanog ovjerioca ili zbog toga što nije formiran upotrebom tehničkih sredstava i postupaka iz člana 14. tog zakona. U članu 5. stav (1) propisano je da siguran elektronski potpis zadovoljava pravne zahtjeve za svojeručni potpis i naročito pisanu formu, ako posebnim zakonom ili sporazumom ugovornih strana nije drugačije određeno.

U članu 6. Zakona o elektronskom potpisu je sljedeće:

„(1) Kvalifikovana potvrda mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- a) oznaku da se radi o kvalifikovanoj potvrdi,
- b) ime ili firmu, i naziv države prebivališta ili sjedišta ovjerioca,
- c) ime, odnosno pseudonim potpisnika, uz obavezno naznačavanje da se radi o pseudonimu,
- d) dodatne podatke o potpisniku, koji su propisani za namjenu za koju se potvrda upotrebljava, a koji ne smiju biti u suprotnosti s namjenom upotrebe pseudonima,
- e) podatke za provjeru potpisa koji odgovaraju podacima za formiranje potpisa koji su pod kontrolom potpisnika,
- f) podatke o početku i prestanku važenja potvrde,
- g) jedinstvenu oznaku potvrde,
- h) ograničenja u vezi s upotrebom potvrde, ako ih ima,
- i) ograničenja u pogledu vrijednosti transakcija za koje se potvrda može upotrijebiti, ako ih ima.

(2) Na zahtjev lica koje traži potvrdu, u kvalifikovanoj potvrdi mogu se navesti druge važne pravne informacije.

(3) Kvalifikovana potvrda mora biti potpisana elektronskim potpisom ovjerioca koji je u skladu s odredbama člana 3. tačka c) alineja 1) do 4) ovog Zakona.“

U članu 9. stav (1) navedenog zakona, propisano je da je ovjerilac dužan, pomoću zvaničnog identifikacionog dokumenta s fotografijom za fizička lica ili uredno ovjerenim dokumentima za pravno lice, pouzdano utvrditi identitet i druge potrebne podatke lica koje traži kvalifikovanu potvrdu, dok je u članu 18. propisano da ovjerilac može koristiti samo one lične podatke koji su potrebni da bi se usluga pružila. Ovi podaci mogu se pribaviti samo neposredno od lica o kojem se radi ili uz njegovu saglasnost, od treće strane.

Naprijed navedenim odredbama Zakona o elektronskom potpisu definisan je pojam elektronskog potpisa i sigurnog elektronskog potpisa, te opšte i posebno djelovanje elektronskog potpisa, zatim pojam potvrde i kvalifikovane potvrde i njihovo izdavanje i sadržaj. Međutim, istim niti bilo kojom drugom odredbom Zakona o elektronskom potpisu nije propisan i regulisan institut/sistem elektronskog identiteta građana BiH, te u okviru istog udaljeni elektronski potpis kao ni izdavanje kvalifikovanih potvrda/certifikata za udaljeni elektronski potpis.

Zakonom o ličnoj karti propisuje se obrazac, izdavanje, zamjena, rok važenja, gubitak i evidencija ličnih karata državljana BiH, a kojim je u članu 2. propisano sljedeće:

„Lična karta je javna isprava kojom se dokazuje identitet, činjenica mjesta i datuma rođenja, prebivališta, odnosno boravišta za raseljeno lice i državljanstva BiH.

Državljeni BiH mogu koristiti ličnu kartu za prelazak državne granice u određenim okolnostima i pod uslovima utvrđenim međunarodnim sporazumom BiH sa drugim državama.

Ličnu kartu sa kvalifikovanom potvrdom državljani BiH mogu koristiti i za obavljanje elektronskih usluga.

Lična karta, u skladu sa Zakonom, služi i kao dokaz o drugim činjenicama koje su u njoj sadržane.

Potvrda ili privremena lična karta izdata prilikom oduzimanja lične karte na osnovu ovog zakona ili Zakona o krivičnom postupku u svim slučajevima i u sve svrhe zamjenjuje ličnu kartu i biće prihvaćena od svih kao lična karta, osim za prelazak državne granice. Potvrda i privremena lična karta izdaje se bez naknade.“

Istim zakonom u članu 6., propisano je sljedeće:

“(1) Podaci o državljaninu Bosne i Hercegovine koji se evidentiraju prilikom podnošenja zahtjeva za ličnu kartu su:

1. ime,
2. prezime,
3. datum rođenja,
4. mjesto rođenja,
5. opština prebivališta ili boravišta za raseljeno lice,
6. pol,
7. jedinstveni matični broj (u daljem tekstu: JMB),
8. fotografija,
9. potpis,
10. otisci prstiju,
11. državljanstvo BiH.

(2) Osim podataka iz stava 1. ovog člana u ličnu kartu upisuju se: serijski broj, datum izdavanja, datum unošenja podataka na ličnu kartu, rok važenja, podaci koji se mogu očitati kompjuterski, te naziv nadležnog organa koji je izdao ličnu kartu. Na zahtjev državljanina u ličnu kartu unosi se podatak o krvnoj grupi utvrđen nalazom ovlaštene zdravstvene ustanove. Na zahtjev podnosioca zahtjeva za izdavanje lične karte ili kada je to neophodno za sprovođenje Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, u ličnu kartu se unosi podatak o entitetskom državljanstvu.

(3) Državljanin mora navesti svoj poštanski broj i adresu. Ova informacija se ne navodi na ličnoj karti.

(4) Naslov i nazivi pojedinih polja na ličnoj karti pišu se na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku. Podaci se upisuju latiničnim i ćirilničnim pismom, odvojeno kosom crtom (/). U ličnu kartu se u standardima predviđenom dijelu unose kompjuterski i mašinski čitljivi podaci prebačeni u slova engleskog alfabeta kako je to definisano propisanim standardima. Ukoliko su u matičnim knjigama na osnovu kojih se upisuju podaci u evidencije lične karte upisana posebna slova koja nisu definisana zvaničnim jezicima i pismima u Bosni i Hercegovini, onda se ta slova prebacuju shodno međunarodnim standardima, a prema Uputstvu koje donosi direktor Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija).

(5) Obrazac lične karte sadrži elektronski memorijski element. Na elektronski memorijski element u procesu personalizacije pohranjuju se i kriptografski štite podaci iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i oznaka za vrstu isprave kako bi se isprava mogla koristiti za putovanje van Bosne i Hercegovine, oznaka države, kao i drugi podaci u skladu sa standardima. Ako nije moguće izvršiti elektronsko preuzimanje otisaka prstiju od građana, onda se u memorijski element upisuje oznaka da nisu preuzeti otisci prsta, kao i ime službenika nadležnog organa koji je preuzeo otiske prstiju i organ

koji je izdao navedenu ličnu kartu. O načinu unošenja podataka na elektronski memorijski element posebno uputstvo donosi direktor Agencije.

"6) Državljaninu BiH može se na zahtjev izdati lična karta koja sadrži kvalifikovanu potvrdu Agencije kao nadležnog ovjerioca. U kvalifikovanoj potvrdi nalaze se podaci propisani Zakonom o elektronskom potpisu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 91/06) i propisima donesenim na osnovu tog zakona.

(7) Nadležni organi, definisani u članu 7. ovog zakona, dostavljaju elektronskim putem naloge za upis podataka u obrazac lične karte Agenciji. Agencija upisuje podatke u obrazac lične karte i uspostavlja skladište obrazaca ličnih karata na jednom mjestu u BiH.

(8) Agencija donosi podzakonske akte da bi se obezbijedila odgovarajuća zaštita tih podataka, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH i Zakonom o Agenciji."

Članom 7. stav (1) navedenog zakona je propisano da izdavanje, poništavanje i zamjenu ličnih karata u okviru svoje nadležnosti u Federaciji BiH vrše kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, u Republici Srpskoj Ministarstvo unutrašnjih poslova RS-a i u Brčko Distriktu BiH nadležni organ koji funkcionalno djeluje kao državna institucija.

Navedenim odredbama Zakona o ličnoj karti propisana je namjena lične karte, obrazac lične karte, odnosno vrste ličnih podataka koje ista sadrži, te organi nadležni za izdavanje, poništavanje i zamjenu lične karte. Osim toga, prednje navedenim odredbama Zakona o ličnoj karti propisana je mogućnost izdavanja lične karte koja sadrži kvalifikovanu potvrdu IDDEEA kao nadležnog ovjerioca, a u kojoj potvrdi se nalaze podaci propisani Zakonom o elektronskom potpisu, te da ličnu kartu sa kvalifikovanim potvrdom državljani BiH mogu koristiti i za obavljanje elektronskih usluga.

Međutim, naprijed citiranim odredbama Zakona o ličnoj karti, niti bilo kojom drugom odredbom tog zakona nije regulisan, odnosno uopšte nije određen sistem elektronskog identiteta sa udaljenim elektronskim potpisom i kvalifikovanim potvrdom za udaljeno potpisivanje građana BiH. Naprotiv, Zakon o ličnoj karti reguliše elektronski identitet građana BiH isključivo u sistemu, odnosno obrascu lične karte koja može sadržati kvalifikovanu potvrdu propisanu Zakonom o elektronskom potpisu. Pri tom, prema odredbama Zakona o ličnoj karti, organ nadležan za izdavanje ličnih karata, nakon što utvrdi identitet fizičkog lica, elektronskim putem dostavlja IDDEEA nalog za upis podataka u obrazac lične karte, te eventualno za izdavanje lične karte koja sadrži kvalifikovanu potvrdu IDDEEA kao nadležnog ovjerioca, ali samo onim podnosiocima zahtjeva za ličnu kartu koji za to izraze volju. Dakle, nadležni organi, prilikom rješavanja zahtjeva za izdavanje lične karte, utvrđuju identitet podnosioca zahtjeva, uključujući i njegov elektronski identitet, na način da se u memorijski čip unese kvalifikovana potvrda za elektronsku identifikaciju.

Nadalje, članom 22. Zakona o ličnoj karti propisano je:

"(1) U skladu sa Zakonom o Agenciji, vodi se i održava centralna evidencija putem elektronske obrade podataka (u daljnjem tekstu: centralna evidencija) o izdatim, zamijenjenim i poništenim ličnim kartama.

(2) Entitetska ministarstva unutrašnjih poslova mogu održavati elektronsku evidenciju o ličnim kartama koje su izdate, zamijenjene ili poništene na području entiteta.

(3) Nadležni organ vodi i održava mjesnu evidenciju putem elektronske obrade podataka (u daljnjem tekstu: mjesna evidencija) o ličnim kartama koje su u njegovoj jurisdikciji izdate, zamijenjene i poništene."

Istim zakonom je u članu 25. stav (1) propisano sljedeće:

„Organi ovlašćeni za vođenje i održavanje centralne, entitetskih i mjesnih evidencija u članu 22. mogu prikupljati, obrađivati, pohranjivati i koristiti lične podatke iz evidencije jedino u svrhu provođenja ovog zakona, ako zakonom nije drugačije propisano.“

Dakle, Zakonom o ličnoj karti je propisano vođenje centralne, entitetskih i mjesnih evidencija o ličnim kartama, te obradu ličnih podataka sadržanih u istim isključivo u svrhu provođenja tog zakona.

Zakonom o IDDEEA utvrđena je njena nadležnost, organizacija i upravljanje, kao i druga pitanja značajna za njen rad i zakonito funkcionisanje. Članom 2. tog zakona propisana su značenja izraza u istom, te je prema tački f) **elektronski certifikat** potvrda u elektronskom obliku kojom se garantuje da je lice koje je potpisalo dokument izdat u elektronskom obliku svoj potpis verificiralo kod ovlašćenog certifikacionog organa, a prema tački g) **elektronski potpis** je skup podataka u elektronskom obliku povezanih s porukom koji služi kao potvrda autentičnosti te poruke i identifikacije potpisnika.

Zakonom o IDDEEA je u članu 3. stav (1) propisano da je IDDEEA upravna organizacija u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH, zadužena za oblast identifikacionih dokumenata, skladištenje, personalizaciju i transport dokumenata, te centralno vođenje evidencija i razmjenu podataka između nadležnih organa u BiH.

U članu 8. Zakona o IDDEEA propisano je sljedeće:

(1) Agencija obavlja sljedeće poslove:

- a) predlaže i provodi strategiju i politiku razvoja u Bosni i Hercegovini u oblasti identifikacionih dokumenata, a prema ICAO 9303 standardu i drugim relevantnim standardima;*
- b) vrši nabavku, skladištenje, personalizaciju, kontrolu kvaliteta i transport identifikacionih dokumenata za potrebe nadležnih organa Bosne i Hercegovine;*
- c) tehnički dizajnira i formira evidencije definisane ovim zakonom;*
- d) održava i upravlja bazama podataka u koje se pohranjuju podaci iz evidencija koje su definisane ovim zakonom i informacionih sistema, putem kojih se pristupa navedenim evidencijama;*
- e) obezbjeđuje adekvatnu infrastrukturu, posebne uslove za rad i zaštitu podataka, te druge tehničke preuslove za nesmetano funkcionisanje baza podataka koje su u njenoj nadležnosti i baza podataka koje su u nadležnosti drugih ministarstava, institucija i organa na njihov zahtjev i u skladu sa zakonom;*
- f) izdaje podatke o evidencijama i iz evidencija ovlašćenim institucijama i pravnim licima;*
- g) projektuje, razvija i održava softverska rješenja potrebna za vođenje evidencija u nadležnosti Agencije, bilo internim resursima, saradnjom sa izvornim organima ili angažmanom kompanija;*
- h) razvija, održava i unaprjeđuje telekomunikacione mreže za prenos podataka za potrebe Agencije, te drugih organa javne sigurnosti u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama, a kako bi se omogućila efikasna razmjena podataka iz registara definisanih ovim zakonom;*
- i) definiše standarde za opremu koju će nadležni, prijemni i izvorni organi nabavljati i koristiti u procesu obrade i razmjene podataka u skladu s ovim zakonom;*
- j) definiše standarde što je neophodno na lokacijama s kojih se vrši pristup sistemu centralne evidencije i razmjene podataka kako bi se postigla sigurnost i zaštita podataka i sistema;*
- k) provodi upravne postupke koji se tiču djelokruga Agencije u skladu s važećim zakonskim propisima.*

(2) Agencija je nadležna za personalizaciju i tehničku obradu sljedećih identifikacionih dokumenata:

- a) ličnih karata,*
- b) ličnih karata za strance,*
- c) vozačkih dozvola,*
- d) putnih isprava,*
- e) dokumenata za registraciju vozila,*
- f) drugih identifikacionih dokumenata uz saglasnost nadležnih organa i posebnu odluku Savjeta ministara.*

(3) Agencija vodi evidenciju:

- a) jedinstvenih matičnih brojeva (JMB);
- b) prebivališta i boravišta državljana Bosne i Hercegovine;
- c) ličnih karata državljana Bosne i Hercegovine;
- d) građanskih, službenih i diplomatskih pasoša;
- e) vozačkih dozvola;
- f) registracije motornih vozila i dokumenata za registraciju;
- g) ličnih karata za strane državljane;
- h) novčanih kazni i prekršajnu evidenciju;
- i) i druge evidencije za koje postoji saglasnost izvornih organa, a uz posebnu odluku Vijeća ministara.

(4) Agencija je isključivo nadležna za tehničko održavanje i elektronsko arhiviranje podataka i informacija koje se vode u evidencijama definisanim u stavu (3) ovog člana, kao javnog dobra na nivou Bosne i Hercegovine.

(5) Agencija nije vlasnik podataka pohranjenih u evidencijama definisanim u stavu (3) ovog člana, nego je to izvorni organ.

(6) Agencija je nadležna za digitalno potpisivanje u oblasti identifikacionih dokumenata, odnosno zadužena je za elektronske certifikate i elektronske potpise vezano za identifikaciona dokumenata, u skladu sa zakonom kojim se reguliše elektronski potpis.

(7) Agencija je nadležna za saradnju s međunarodnim institucijama zaduženim za oblast identifikacionih dokumenata.“

Shodno Zakonu o IDDEEA, IDDEEA je upravna organizacija u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH koja je, pored ostalog, nadležna za digitalno potpisivanje u oblasti identifikacionih dokumenata, odnosno zadužena je za elektronske certifikate i elektronske potpise vezano za identifikaciona dokumenata, u skladu sa zakonom o elektronskom potpisu. Međutim, ni Zakonom o IDDEEA nije propisano uspostavljanje sistema elektronskog identiteta građana i u okviru istog bilo kakvog elektronskog potpisa, a posebno ne udaljenog elektronskog potpisa i kvalifikovane potvrde za udaljeno elektronsko potpisivanje. Takođe, Zakonom o IDDEEA nije propisano uspostavljanje evidencije o elektronskom identitetu građana izvan evidencija o identifikacionim dokumentima koje su propisane tim zakonom.

Dakle, jasno je da odredbama relevantnih propisa nije propisan, odnosno nije utvrđen sistem elektronskog identiteta sa udaljenim elektronskim potpisom i kvalifikovanom potvrdom za udaljeno potpisivanje građana BiH, pa samim tim ni vrste ličnih podataka koje bi se za dodjeljivanje istog obrađivale.

III U predmetnom slučaju IDDEEA je na internet stranici www.iddeea.gov.ba uspostavila sistem dodjeljivanja elektronskog identiteta građanima Bosne i Hercegovine za pristup elektronskim servisima „Moje kazne“, „Moji zahtjevi za lične dokumente“, „Moja vozila“ i servis za „udaljeno elektronsko potpisivanje“, a koji sistem je bio u testnoj fazi u periodu od 29.01.2024. godine do 01.06.2024. godine. IDDEEA je u postupku registracije građana na elektronski identitet za pristup elektronskim servisima „Moje kazne“, „Moji zahtjevi za lične dokumente“ i „Moja vozila“ obrađivala njihov jedinstveni matični broj, broj važeće lične karte, lozinku, ime roditelja, adresu prebivališta, adresu elektronske pošte i opcionalno broj mobilnog telefona. Za dodjeljivanje potvrde za udaljeno elektronsko potpisivanje u okviru sistema elektronskog identiteta, IDDEEA je obrađivala identifikacioni broj sa potvrde LK/OI-2A dobijene od nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova, a ako građanin ne posjeduje navedenu potvrdu, obrađivala je ime roditelja, adresu prebivališta, te vršila provjeru biometrije lica upoređivanjem fotografije napravljene u aplikaciji IDDEEA sa biometrijskim fotografijama iz Evidencije o ličnim kartama državljana Bosne i Hercegovine.

Dakle, IDDEEA je uspostavila predmetni sistem elektronskog identiteta građana BiH sa udaljenim elektronskim potpisom i kvalifikovanom potvrdom za udaljeni elektronski potpis u

okviru kojeg je u tesnoj fazi vršila obradu naprijed navedenih ličnih podataka, iako takav sistem nije uopšte propisan relevantnim zakonima.

Prema tome, neosnovane su tvrdnje zaposlenika IDDEEA koji su konstatovani u Zapisniku da pravni osnov za uspostavljanje sistema elektronskog identiteta i obradu ličnih podataka za dodjeljivanje istog, predstavljaju Zakon elektronskom potpisu, Zakon o ličnoj karti i Zakon o IDDEEA.

Nadalje, neosnovana su pozivanja IDDEEA na Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte, postupku izdavanja i zamjene lične karte i načinu vođenja evidencija o zahtjevima („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/02, 3/04, 2/09, 102/12 i 41/14). Naime, navedenim pravilnikom u članu 2. stav (2) propisano je da se zahtjev za izdavanje i zamjenu lične karte podnosi nadležnim organima unutrašnjih poslova entiteta BiH i nadležnom organu Brčko Distrikta BiH po mjestu prebivališta, odnosno po mjestu boravišta za raseljena lica u skladu sa članom 7. Zakona o ličnoj karti. U članu 4. stav (1) i (2) navedenog pravilnika propisano je sljedeće:

„Nakon prijema zahtjeva nadležni organ iz člana 2. Pravilnika, podnosiocu zahtjeva će odmah izdati potvrdu o prijemu zahtjeva za izdavanje-zamjenu lične karte i preuzimanju lične karte, na obrascu LK/OI-2.

Podnosiocu zahtjeva istovremeno se izdaje Potvrda o identifikacionom broju i aktivacionom broju na obrascu LK/OI – 2A. Potvrda, osim identifikacionog broja i broja za aktivaciju lične karte, sadrži obavještenje da se lična karta ne može koristiti kao dokaz identiteta, niti za prelazak državne granice sve dok se ne izvrši elektronsko evidentiranje datuma preuzimanja lične karte. Potvrda sadrži upute o načinu aktivacije lične karte i upute o aktivaciji identifikacionog broja za digitalno predstavljanje.“

Dakle, navedene odredbe se odnose na postupak izdavanja i zamjene lične karte sa kvalifikovanom potvrdom koje državljani BiH mogu koristiti za obavljanje elektronskih usluga, odnosno za digitalno predstavljanje, sve u skladu sa odredbama Zakona o ličnoj karti, a nikako na dodjeljivanje potvrda za udaljeno elektronsko potpisivanje, kako je to IDDEEA vršila u okviru sistema dodjeljivanja elektronskog identiteta.

Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje kvalifikovanih potvrda („Službeni glasnik BiH“ broj: 14/17) na koji se poziva IDDEEA, takođe ne može predstavljati pravni osnov za predmetnu obradu ličnih podataka građana BiH, jer je istim regulisano izdavanje kvalifikovanih potvrda za elektronski potpis u smislu definicija iz Zakona o elektronskom potpisu.

Prema tome, jasno je da navedenim pravilnicima nije propisan udaljeni elektronski potpis i izdavanje potvrda za udaljeni elektronski potpis, niti se aktima niže pravne snage od zakona može propisati obrada ličnih podataka koja nije određena zakonom.

Nesporno je da je Uredbom Evropske unije (Uredba broj: 910/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ), propisan elektronski identitet i sredstva elektronske identifikacije fizičkih i pravnih lica, za šta IDDEEA ima tehničke mogućnosti i kvalifikacije. Međutim, Zakon o elektronskom potpisu koji je na snazi u BiH, donesen je još 2006. godine i isti ne prepoznaje niti propisuje elektronski identitet, udaljeni elektronski potpis ili potvrdu za udaljeni elektronski potpis, kakav je uspostavila IDDEEA u predmetnom slučaju.

S tim u vezi, Agencija je izvršila i upoređivanje dokumenata koje je donijela IDDEEA i to Politike certifikacije od 20.09.2021. godine i Politike certifikacije od 17.01.2024. godine. Upoređivanjem je utvrđeno da je IDDEEA prema Politici certifikacije iz 2021. godine, pružala usluge izdavanja kvalifikovanih potvrda za elektronski potpis, dok prema Politici iz 2024. godine navedeno da IDDEEA, pored izdavanja kvalifikovanih potvrda za elektronski potpis, pruža i usluge izdavanja kvalifikovanih potvrda za udaljeni elektronski potpis, te izdavanje potvrda za autentifikaciju korisnika koje se koriste za pouzdano utvrđivanje identiteta korisnika u različitim skupovima elektronskih usluga koje nudi IDDEEA, druge javne institucije kao i privatni sektor. Daljim upoređivanjem je utvrđeno da prema Politici certifikacije iz 2021. godine, nadležna

ministarstva unutrašnjih poslova predstavljaju registraciona tijela IDDEEA za izdavanje ličnih karata sa ugrađenim memorijskim elementom (e-OI/e-LK), dok u Politici certifikacije iz 2024. godine, nije konkretizovano da su organi unutrašnjih poslova registraciona tijela (RA). Naprotiv, u tački 1.3.2. Politike certifikacije iz 2024. godine, IDDEEA je propisala da može ovlastiti druge institucije i organizacije iz poslovnog svijeta i javnog sektora, pored svojih registracionih tijela, da obavljaju zadatke koji pripadaju registracionim tijelima.

Dakle, IDDEEA je shodno Politici certifikacije od 20.09.2021. godine, imala ovlaštenje za izdavanje kvalifikovane potvrde za elektronski potpis, a što je u skladu sa članom 6. stav (6) Zakona o ličnoj karti, te u skladu sa nadležnostima IDDEEA propisanim članom 8. stav (6) Zakona o IDDEEA.

Iako u međuvremenu nije bilo izmjena i dopuna Zakona o elektronskom potpisu, Zakona o IDDEEA i Zakona o ličnoj karti, IDDEEA je prema Politici certifikacije od 17.01.2024. godine ovlaštena da izdaje i kvalifikovane potvrde za udaljeni elektronski potpis, mada takvu potvrdu relevantni zakoni ni ne poznaju. Osim toga, prema navedenoj Politici certifikacije IDDEEA je sebi dala za pravo da određuje registraciona tijela van nadležnih ministarstava unutrašnjih poslova kao isključivih registracionih tijela.

Prema tome, nesporno je da je IDDEEA donošenjem takve politike certifikacije nezakonito proširila svoje nadležnosti u pogledu dodjeljivanja elektronskog identiteta i u okviru istog potvrde o udaljenom elektronskom postupku, a koje nadležnosti joj nisu utvrđene članom 8. stav (6) Zakona o IDDEEA, kao ni odredbama Zakona o elektronskom potpisu i Zakona o ličnoj karti.

Stoga, IDDEEA se neosnovano poziva da „Potvrda o usklađenosti dokumentacije ovjerioca Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine“ broj: 10-29-12-131-3/24, izdata od strane Ministarstva komunikacija i prometa BiH potvrđuje da IDDEEA pored zakonitog izdavanja kvalifikovanih elektronskih potvrda u ličnoj karti (koje se još ne izdaju prema navodima odgovornih lica u IDDEEA, a koji navodi su konstatovani u Zapisniku), zakonito izdaje i elektronsku potvrdu za kvalifikovani elektronski potpis za udaljeno potpisivanje. Naprotiv, opravdano se postavlja pitanje kako je naprijed navedenom potvrdom potvrđena Politika certifikacije-Praktična pravila pružanja usluge ovjeravanja Ovjerioca IDDEEA (CPS) od 17.01.2024. godine, kojom je IDDEEA sebi pripisala nadležnost za izdavanje kvalifikovanih elektronskih potvrda za udaljeni elektronski potpis, kada Zakonom o elektronskom potpisu nije uopšte regulisana obrada ličnih podataka građana BiH putem udaljenog elektronskog potpisa.

U okviru nezakonito uspostavljenog sistema dodjeljivanja elektronskog identiteta, IDDEEA je proizvoljno odredila i obradu određenih vrsta ličnih podataka za dodjeljivanje istog.

Naime, IDDEEA je vršila obradu jedinstvenog matičnog broja građana u testnoj fazi dodjeljivanja elektronskog identiteta, i pored toga što Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 63/08 i 103/11, 87/13 i 84/15), kao *lex specialis*, u članu 18. izričito propisuje obradu jedinstvenog matičnog broja samo u zakonom utvrđenim slučajevima.

Nadalje, vršila je provjeru biometrije lica upoređivanjem fotografije koje su građani pravili u aplikaciji IDDEEA sa biometrijskim fotografijama iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH. Dakle, IDDEEA je vršila obradu posebne kategorije ličnih podataka, iako za takvu obradu nije ispunjen primjenjivi izuzetak od zabrane propisan u članu 9. stav (2) tačka g) Zakona.

Kada je u pitanju poređenje, odnosno korišćenje biometrijskih fotografija iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH, radi potvrđivanja identiteta lica koje aplicira za udaljeni elektronski potpis u sistemu elektronskog identiteta, postupanje IDDEEA je u suprotnosti sa odredbama relevantnih zakona. Naime, kako je naprijed navedeno, Zakonom o ličnoj karti u članu 25. stav (1) propisano je da organi ovlašćeni za vođenje i održavanje centralne, entitetskih i mjesnih evidencija o ličnim kartama, mogu prikupljati, obrađivati, pohranjivati i koristiti lične podatke iz evidencije jedino u svrhu provođenja ovog zakona, ako zakonom nije drugačije propisano. No međutim, Zakon o ličnoj karti, Zakon o elektronskom potpisu, kao ni Zakon o IDDEEA nisu propisali sistem elektronskog identiteta građana, pa samim tim ni način potvrđivanja identiteta kroz evidenciju o

ličnim kartama državljana BiH. Stoga, jasno je da je IDDEEA prilikom dodjeljivanja potvrde za udaljeni elektronski potpis, nezakonito pristupala biometrijskim fotografijama građana BiH koje su u centralnu Evidenciju o ličnim kartama državljana BiH, pohranili izvorni organi, odnosno vlasnici tih podataka.

Pored svega, Agencija ukazuje da registracija na elektronski identitet, putem adrese elektronske pošte, zatim unošenje u aplikaciju identifikacionog broja sa potvrde LK/OI-2A i samofotografisanje aplikanta radi dodjeljivanja elektronskog potpisa, bez identifikacije nosioca podataka na licu mjesta, otvara mogućnost za svaki vid zloupotrebe ličnih podataka, počev od lažnog predstavljanja putem adrese elektronske pošte do korišćenja tuđeg identifikacionog broja sa navedene potvrde kao i tuđe fotografije.

Na kraju, Agencija ističe da su neosnovana pozivanja IDDEEA na član 20. Zakona o elektronskom potpisu prema kojem je Ured za nadzor i akreditaciju ovjerilaca određen kao nadzorni organ za vršenje inspeksijskog nadzora u slučajevima pripisanim u tom članu. Naime, Agencija u provedenom postupku nije ispitivala ispunjenost uslova za rad IDDEEA kao ovjerioca u smislu Zakona o elektronskom potpisu, već je ispitivala zakonitost uspostavljanja sistema elektronskog identiteta sa aspekta zaštite ličnih podataka.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Agencija je utvrdila da je uspostavljanjem sistema dodjeljivanja elektronskog identiteta građanima BiH za pristup elektronskim servisima „Moje kazne“, „Moji zahtjevi za lične dokumente“, „Moja vozila“ i servisu za „udaljeno elektronsko potpisivanje“, na internet stranici www.iddeea.gov.ba, IDDEEA izvršila obradu ličnih podataka građana BiH suprotno odredbama Zakona o elektronskom potpisu, Zakona o ličnoj karti i Zakona o IDDEEA. Takvom obradom ličnih podataka građana BiH, došlo je do povrede principa iz člana 4. stav (1) tačka a) Zakona, prema kojem je kontrolor obavezan da lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način.

Stoga naložene su upravne mjere kao u tački I i II dispozitiva ovog Rješenja.

IV U provedenom postupku utvrđeno je da IDDEEA vrši obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, na način da identifikaciju istih vrši upoređivanjem sa biometrijskom fotografijom, odnosno sa ličnim podacima koje su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana BiH.

Zakonom je propisano da podaci koji otkrivaju biometrijske podatke spadaju u posebne kategorije ličnih podataka, čija obrada je zabranjena osim izuzetaka propisanih u članu 9. stav (2) Zakona. Obrada biometrijskih podataka nosilaca podataka koji ulaze u službene prostorije IDDEEA kao u predmetnom slučaju, isključivo je moguća ukoliko je ispunjen uslov iz člana 9. stav (2) tačka g) Zakona, prema kojem je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena ako: „*je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. U ovim slučajevima zakon mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnim mehanizmima zaštite*“.

Dakle, da bi IDDEEA mogla vršiti obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu i da identifikaciju istih vrši upoređivanjem sa biometrijskim fotografijama koje su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana BiH, onda takva obrada mora biti propisana zakonom koji mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnim mjerama zaštite.

Osim toga, shodno principu pravičnosti i zakonitosti, da bi IDDEEA mogla vršiti obradu i drugih ličnih podataka posjetilaca (koji ne predstavljaju posebnu kategoriju), a koje podatke su izvorni organi pohranili u Evidenciju o ličnim kartama državljana BiH, onda to pravo, odnosno obaveza takođe mora biti propisana zakonom.

IDDEEA se u inspeksijskom nadzoru izjasnila da se obrada ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu vrši na dobrovoljnom osnovu. Dalje se izjasnila da je u skladu sa članom 2. „Instrukcije o obradi biometrijskih podataka posjetilaca u Agenciji za

identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine“, svrha obrade podataka vezana isključivo za utvrđivanje identiteta posjetilaca, odnosno registracije podataka o ulasku i izlasku, te da se koristi isključivo radi zaštite i sigurnosti zaposlenih u IDDEEA i ostalih lica koji se nađu u prostorijama u sjedištu IDDEEA. Nadalje, takva obrada se prema navodima IDDEEA vrši posebno radi kontrole ulazaka i izlazaka iz službenih prostorija i ostalih prostorija, a sve u cilju smanjenja rizika i povećanja zaštite i sigurnosti korisnika, zaposlenih i svih drugih osoba koje se nađu u prostorijama sjedišta IDDEEA. Pored toga, verifikacija digitalnog identiteta posjetilaca se uspostavlja i koristi za sprječavanje, onemogućavanje mogućih opasnosti od neovlašćenih fizičkih ulazaka uključujući neovlašćene pristupe osiguranim prostorima i IT infrastrukturi, te sprječavanje, otkrivanje i istraživanje slučajeva krađe uništenja i oštećenja opreme ili imovine u vlasništvu IDDEEA.

U vezi sa pravnim osnovom za korišćenje podataka iz Evidencije o ličnim kartama radi utvrđivanja identiteta posjetilaca putem biometrijske kontrole, IDDEEA se izjasnila da je u skladu sa obavezama iz člana 23. stav (1) tačka a) Zakona o IDDEEA i Pravilnika o mjerama zaštite podataka i evidencija kao i odgovornosti u vezi sa zaštitom službene tajne u IDDEEA, donijela Instrukciju o obradi biometrijskih podataka posjetilaca u Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine.

Dakle, kao pravni osnov za navedenu obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, IDDEEA je navela „Instrukciju o obradi biometrijskih podataka posjetilaca u Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine“, te da se ista vrši na dobrovoljnom osnovu.

Međutim, navedena instrukcija kao akt niže pravne snage od zakona ne može predstavljati pravni osnov za obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, niti se aktima niže pravne snage od zakona može propisati takva obrada ličnih podataka.

Osim toga, nijednim zakonskim propisom koji je na snazi u BiH, nije propisan pravni osnov organima javne vlasti da posjetioce u svoje službene prostorije evidentiraju na način da ih fotografišu, te takvu fotografiju provjeravaju sa biometrijskim fotografijama i drugim ličnim podacima koji su pohranjeni u Evidenciju o ličnim kartama državljana BiH.

Nadalje, Zakonom o IDDEEA u članu 8. propisani su poslovi iz nadležnosti IDDEEA. Između ostalog u stavu (4) navedenog zakona, propisano je da je IDDEEA isključivo nadležna za tehničko održavanje i elektronsko arhiviranje podataka i informacija koje se vode u evidencijama definisanim u stavu (3) istog člana, dok je u stavu (4) propisano da IDDEEA nije vlasnik podataka pohranjenih u tim evidencijama nego je to izvorni organ.

Zakonom o ličnoj karti u članu 25. stav (1) propisano je da organi ovlašćeni za vođenje i održavanje centralne, entitetskih i mjesnih evidencija o ličnim kartama, mogu prikupljati, obrađivati, pohranjivati i koristiti lične podatke iz evidencije jedino u svrhu provođenja ovog zakona, ako zakonom nije drugačije propisano.

Dakle, prema odredbama navedenih zakona, fotografije i drugi podaci u Evidenciji o ličnim kartama državljana BiH su vlasništvo izvornih organa koje su obradili prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje lične karte i isti se mogu koristiti samo u svrhu provođenja zakona, a ne za identifikaciju posjetilaca kako to IDDEEA čini.

Prema tome, korišćenje i dalja obrada biometrijskih fotografija i drugih podataka iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH, radi identifikacije posjetilaca u suprotnosti je sa Zakonom o IDDEEA i Zakonom o ličnoj karti.

Takođe, neosnovana su pozivanja da se predmetna obrada ličnih podataka posjetilaca vrši na dobrovoljnom osnovu, obzirom na činjenicu da je IDDEEA organ javne vlasti koji obradu ličnih podataka treba da vrši u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima i ovlašćenjima, a ne na osnovu saglasnosti nosioca podataka. Stoga, dobrovoljnost, odnosno saglasnost nosioca podataka ne

može predstavljati pravni osnov za obradu ličnih podataka posjetilaca u službenim prostorijama IDDEEA kao u predmetnom slučaju.

Identifikacija posjetilaca može se vršiti na način da zaposlenici koji kontrolišu ulazak u službene prostorije IDDEEA, izvrše uvid u identifikacioni dokument posjetilaca, te evidentiraju neophodne podatke (broj ličnog identifikacionog dokumenta, naziv organa koji je isti izdao), čime bi se u potpunosti ispunila svrha identifikacije.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Agencija je utvrdila da IDDEEA bez zakonskog pravnog osnova vrši obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, te da u svrhu identifikacije istih koristi biometrijsku fotografiju i druge lične podatke iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH suprotno odredbama Zakona o IDDEEA i Zakona o ličnoj karti. Takvom obradom došlo je do povrede člana 4. stav (1) tačka a) Zakona, kojim je propisana obaveza kontrolora da lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način, te člana 9. Zakona kojim je zabranjena obrada posebnih kategorija ličnih podataka, osim u izuzetnim slučajevima.

Stoga, naložene su upravne mjere kao u tački III i IV dispozitiva Rješenja.

V U prijavi je istaknut zahtjev da Agencija izvrši inspekcijski nadzor u Ministarstvu komunikacija i transporta BiH, zbog osnovane sumnja da nezakonito vrši procjene usklađenosti i akredituje tijela koja kasnije obrađuju lične podatke. Naime, u prijavi je navedeno da se odredbe važećeg Zakona o elektronskom potpisu referišu na Direktivu 1999/93/EZ iz 1999. godine, dok navedeno ministarstvo svojim Aktom o usaglašenosti prilaže dokument koji se referiše na Uredbu o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu broj 910/14 i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ.

Nadležnosti i poslovi Agencije propisani su članom 40. Zakona. Jedan od poslova iz nadležnosti Agencije propisan članom 40. stav (1) tačka a) Zakona, je nadgledanje provođenja odredbi Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka.

U cilju provođenja poslova iz Zakonom dodijeljenih nadležnosti, Agencija je ovlašćena da posredstvom inspekcije, nadzire ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje Zakona, nalaže blokiranje, brisanje ili uništavanje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora itd.

Međutim, Agencija prema članu 40. Zakona nije nadležna da vrši nadzor nad Ministarstvom komunikacija i transporta BiH u pogledu kontrole zakonitosti postupaka za dodjeljivanje statusa/akreditovanje ovjerilaca u smislu Zakona o elektronskom potpisu.

Dakle, Agencija nije nadležna da nadzire Ministarstvo komunikacija i transporta BiH u pogledu prihvatanja dokumenta (Politika certifikacije-Praktična pravila pružanja usluge ovjeravanja Ovjerioca IDDEEA (CPS) od 17.01.2024. godine) koji se referiše na Uredbu o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu broj 910/14 i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ, prilikom izdavanja potvrde o usklađenosti dokumentacije ovjerioca IDDEEA.

Agencija nije nadležna ni da utvrđuje na koji način je Ministarstvo komunikacija i transporta BiH dodijelilo status ovjerioca IDDEEA, kao upravnoj organizaciji u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH, iako prema definicijama iz Zakona o elektronskom potpisu ovjerilac može biti jedino fizičko ili pravno lice, te koji prema odredbama člana 5. stav (1) Pravilnika o evidenciji ovjerilaca („Službeni glasnik BiH“ broj: 14/17) uz prijavu, između ostalog mora dostaviti izvod o upisu pravnog lica u registar i bilans stanja i bilans uspjeha za posljednju poslovnu godinu.

U provedenom postupku, utvrđeno je da je IDDEEA uspostavljanjem sistema dodjeljivanja elektronskog identiteta građanima Bosne i Hercegovine za pristup elektronskim servisima „Moje kazne“, „Moji zahtjevi za lične dokumente“, „Moja vozila“ i servisu za „udaljeno elektronsko potpisivanje“, na internet stranici www.iddeea.gov.ba, izvršila obradu ličnih podataka građana BiH suprotno odredbama Zakona o elektronskom potpisu, Zakona o ličnoj karti i Zakona o IDDEEA.

Osim toga, utvrđeno je da IDDEEA bez zakonskog pravnog osnova vrši obradu ličnih podataka posjetilaca putem sistema za biometrijsku kontrolu i pretragu, te da u svrhu identifikacije istih koristi biometrijsku fotografiju i druge lične podatke iz Evidencije o ličnim kartama državljana BiH suprotno odredbama Zakona o IDDEEA i Zakona o ličnoj karti.

Takvom obradom došlo je do povrede člana 4. stav (1) tačka a) Zakona, kojim je propisana obaveza kontrolora da lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način, te do povrede člana 9. Zakona kojim je zabranjena obrada posebnih kategorija ličnih podataka, osim u izuzetnim slučajevima.

Shodno navedenom, na osnovu člana 40. stav (2) tačka e) i člana 41. stav (1) Zakona, riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 60 dana od dana dostavljanja rješenja.

Dostavljeno:

- Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine
Kralja Petra I Karađorđevića br.83A
78000 Banjaluka,
- U spis predmeta broj: UP1 03-1-37-2-185/24
- U spis predmeta.

